

กึ่งที่จอตกรณนคนแจ้งจับได้ค่าปรับด้วย

ในปัจจุบันมีปัญหาใหญ่ที่สามารถพบเห็นได้บ่อย บริเวณถนนหน้าร้านค้า บ้านเรือน เพราะมีการนำป้ายหรือการวางของกึ่งที่จอตกรณนไว้ เพื่อกันรถให้กับลูกค้ารวมถึงรถของตนเอง โดยการกระทำในลักษณะนี้ในทางกฎหมายถือว่าผิด ผู้พบเห็นสามารถแจ้งให้ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่จับกุมได้ พร้อมมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งของค่าปรับ

การกึ่งที่จอตกรณนถือเป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน เว้นแต่เป็นการกระทำในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร” โดยคำว่า "ถนน" ตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ หมายความว่าถึงทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทางทางข้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอก ซอย สะพาน หรือ “ถนนส่วนบุคคล” ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางสัญจรได้ ซึ่งโทษปรับสูงสุดของการกึ่งที่จอตกรณ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยผู้แจ้งมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งจากค่าปรับครึ่งหนึ่งตามบทกำหนดโทษ มาตรา ๕๗ ของพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ผู้แจ้งจะได้รับส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งของค่าปรับ ตามมาตรา ๔๘ โดยผู้พบเห็นการกระทำความผิดนอกจากแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจแล้ว ก็สามารถแจ้งนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลได้ อย่างไรก็ตามแม้จะมีกฎหมาย และ บทลงโทษ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ และสิ่งสำคัญที่สุดก็คือสามัญสำนึก ในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่นปัญหาอย่ามไม่เกิด

ตามกฎหมายมาตรา ๔๘ ระบุว่า “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวัน แล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป”

“ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่งและพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง” ส่วนมาตรา ๔๙ ระบุว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น”

อย่างไรก็ตามหากเราได้พิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าวอย่างละเอียดและวิเคราะห์ตามแล้วจะพบว่า ไม่ว่าค่าปรับจะมากน้อยแค่ไหน จะต้องถูกแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน เพื่อมอบให้กับ ผู้แจ้ง ผู้จับ และหน่วยงานของรัฐ โดยผู้แจ้ง และผู้จับได้รับเงินตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม ส่วนหน่วยงานของรัฐได้ค่าปรับตามมาตรา ๔๙ “สมมุติว่าเจ้าหน้าที่ได้ทำการปรับผู้กระทำความผิด เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท ต้องแบ่งเป็น ๓ ส่วน หน่วยงานของรัฐจะได้ ๑,๐๐๐ บาท เหลืออีก ๑,๐๐๐ บาท ผู้แจ้งคือประชาชน และผู้จับคือเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเทศกิจแบ่งกันคนละกึ่งหนึ่งคือ ๕๐๐ บาท”

ดังนั้นแม้ตามกฎหมายจะระบุว่าประชาชนมีสิทธิได้ส่วนแบ่ง แต่ไม่ค่อยมีใครไปแจ้งความเพื่อหวังเงินส่วนนี้ เพราะในความเป็นจริงแล้วแม้ตามกฎหมายจะกำหนดโทษปรับสูงสุด ๑๐,๐๐๐ บาท แต่ในเจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจปรับแค่ ๒,๐๐๐ บาท แบ่งให้หน่วยงานของรัฐ ๑,๐๐๐ บาท แบ่งให้คนจับและคนแจ้ง คนละ ๕๐๐ บาท แต่ก็เชื่อว่าคนจับหรือคนแจ้งจะได้รับเงินในทันที เพราะต้องนำเงินเข้าหน่วยงานรัฐก่อน จากนั้นค่อยทำเรื่องเบิกเงินมามอบให้กับผู้จับและผู้แจ้ง อย่างไรก็ตามหากผู้ต้องหาไม่ยอมชดใช้ ตามกฎหมายฉบับนี้บอกว่า ให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาความอาญา คือต้องชำระภายใน ๑๕ วัน หากไม่ชำระให้ส่งฟ้องศาลหรือถ้าผู้ต้องหาปฏิเสธก็ส่งฟ้องศาลเช่นกัน ซึ่งสุดท้ายแล้วศาลอาจสั่งปรับเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าเดิมอีกก็เป็นได้ จึงเห็นได้ว่าไม่คุ้มค่าหรือต้องเสียเวลากับต้องทำคดีเพื่อฟ้องร้อง และนอกจากนั้นกฎหมายก็ยังไม่ได้ระบุ ระยะเวลาที่ผู้แจ้งจะได้รับเงินเมื่อใดอีกด้วย

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของกฎหมายมีไว้เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านเมือง ไม่ได้หวังให้เป็นแรงจูงใจ ชี้ช่องให้ตำรวจดำเนินคดีเพื่อแลกกับเงิน คล้ายเป็นกุศโลบาย ถ้ามีเงินรางวัล ประชาชนจะเป็นหูเป็นตามากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติจะได้รับเงินนั้น ไม่ง่ายเลย

